

Bryssel, 26. helmikuuta 2026
(OR. en)

6811/26

COH 39

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6300/26

Asia: EU:n kaupunkiagenda
– Neuvoston päätelmät (26. helmikuuta 2026)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 4157. istunnossaan (yleiset asiat / koheesio)
26. helmikuuta 2026 hyväksymät päätelmät EU:n kaupunkiagendasta.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT
komission Euroopan parlamentille, neuvostolle,
Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle
osoittamasta tiedonannosta
”EU:n kaupunkiagenda: kasvua ja vaurautta edistämässä”

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

1. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI vuonna 2025 annettuun tiedonantoon ”EU:n kaupunkiagenda: kasvua ja vaurautta edistämässä”, jossa esitetään strateginen kehys EU:n politiikkojen alueita ja kaupunkeja koskevan ulottuvuuden vahvistamiseksi ja todetaan kaupunkien olevan keskeisiä toimijoita EU:n prioriteettien ja koheesiotavoitteiden saavuttamisessa ja kilpailukyvyn parantamisessa. KOROSTAA, että on tärkeää huolehtia kaupunkeja koskevan EU:n toimintasuunnitelman jatkuvuudesta varmistamalla paikallälhtöinen ja yhdenmety kaupunkikehitys EU:n monitasoisen hallintorakenteen puitteissa, ja TOTEAA, että on tärkeää tarkastella kaupunkien näkemyksiä asiaankuuluvien EU:n, kansallisten ja valtiotasoa alempien politiikkojen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa ottaen samalla huomioon kaupunkien hallintojärjestelmien moninaisuus ja kunnioittaen jäsenvaltioiden toimivaltaa.
2. TOTEAA, että noin 75 prosenttia EU:n väestöstä asuu kaupungeissa ja kaupunkialueilla, joihin kohdistuu merkittäviä haasteita, kuten asuntopula, sosiaalinen syrjäytyminen ja köyhyysriski, korkeat energiakustannukset, turvallisuusongelmat, väestörakenteeseen ja liikkuvuuteen liittyvät haasteet sekä ilmastonmuutoksen, saastumisen ja ympäristön pilaantumisen vaikutukset ja niiden lieventäminen.
3. TOTEAA, että paikallis- ja alueviranomaiset panevat täytäntöön noin 70 prosenttia EU:n lainsäädännöstä, joten ne ovat olennaisia toimijoita EU:n tavoitteiden saavuttamisen ja tehokkaan täytäntöönpanon varmistamisen kannalta.

Kaupungit ja EU:n politiikat

4. ARVOSTAA kaikenkokoisten kaupunkien merkitystä EU:n kilpailukyvyyn, innovoinnin ja kestävän kehityksen tärkeinä edistäjinä erityisesti siksi, että ne kykenevät houkuttelemaan osaajia, edistämään yrittäjyyttä ja tukemaan strategisia arvoketjuja ja investointeja sekä tarjoamaan yleishyödyllisiä julkisia palveluja.
5. KOROSTAA, että kaupungeilla ja niiden toiminnallisilla kaupunkialueilla on ratkaiseva rooli sosiaalisen osallisuuden, innovoinnin sekä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi, sillä ne mahdollistavat yhdenmetyt paikalliset toimet asumisen, kulttuuriperinnön ja matkailun, yrittäjyyden ja työllisyyden, köyhyyden torjunnan, koulutuksen turvaamisen ja palvelujen saatavuuden kaltaisilla aloilla ja edistävät näin eriarvoisuuden vähentämistä ja osallistavaa kasvua.
6. TUNNUSTAA roolin, joka kaupungeilla on oman toimivaltansa puitteissa turvallisten julkisten tilojen, pelastuspalvelun ja palvelujen jatkuvuuden varmistamisessa, yhteiskunnan selviytymiskyvyn vahvistamisessa sekä disinformaation ja hybridiuhkien ehkäisemisessä. PAINOTTAA tarvetta sisällyttää ympäristö-, sosiaali- ja turvallisuusriskien sietokyky ja kriisivalmius kaupunkisuunnitteluun älykkään ja osallistavan suunnittelun avulla, myös ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tähtäävien strategioiden osalta, ja KOROSTAA tarvetta investoida kaupunkien valmiuteen lieventää viimeaikaisten ja ehkäistä tulevien ympäristöhäiriöiden ja turvallisuusuhkien vaikutuksia.
7. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI äskettäin hyväksytyyn kohtuuhintaista asumista koskevaan eurooppalaiseen suunnitelmaan, jossa muun muassa tunnustetaan asuntokriisin kaupungeille aiheuttama erityinen paine ja hahmotellaan toiminta-aloja ja EU:n aloitteita, joilla vahvistetaan kaupunkien osallistumista ja roolia. KANNUSTAA jatkamaan ponnisteluja kohtuuhintaisten, kestävien ja osallistavien asuntojen saatavuuden parantamiseksi kunnioittaen samalla jäsenvaltioiden toimivaltaa ja edistäen niiden välistä tiivistä yhteistyötä.
8. TOTEAA, että kaupungit ja kaupunkialueet edistävät keskeisellä tavalla hiilestä irtautumista, ilmastonmuutokseen sopeutumista, ympäristön ja biologisen monimuotoisuuden suojelua sekä puhtaaseen energiaan siirtymistä esimerkiksi ottaessaan käyttöön päästöjen vähentämistoimenpiteitä. TOTEAA, että kaikenkokoisilla kaupungeilla on keskeinen rooli kaupunkiliikenteen parantamisessa, kun ne edistävät kestäviä, esteettömiä, puhtaita ja tehokkaita multimodaalisia liikennejärjestelmiä.

9. TUNNUSTAA uusi eurooppalainen Bauhaus -aloitteen mahdollisuudet tukea kestävien alhaalta ylöspäin etenevien käytäntöjen soveltamista rakennetussa ympäristössä ja lisätä sellaisten innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa, jotka vaikuttavat myönteisesti Euroopan kansalaisten elämänlaatuun.
10. TUNNUSTAA kaupunkien kasvavan roolin kansainvälisessä yhteistyössä ja kaupunkidiplomatiassa sekä niiden panoksen YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelmaan sisältyvien kestävä kehityksen tavoitteiden ja YK:n uuden kaupunkikehitysohjelman aktiivisessa täytäntöönpanossa.
11. KOROSTAA, että kaupungeja on tärkeää kuulla tarpeen mukaan EU:n lainsäädäntöprosessin varhaisessa vaiheessa jäsenvaltioiden hallintojärjestelmää ja toimivaltaa kunnioittaen, jotta voidaan edistää parempaa sääntelyä ja vähentää täytäntöönpanopaineita mukauttamalla EU:n säännöt ja määräykset paremmin kaupunkiolosuhteisiin ilman, että lisätään kaupunkien tai jäsenvaltioiden hallinnollista taakkaa.

Kaupungit ja EU:n tuki

12. PAINOTTAA, että koheesiopolitiikka on auttanut vahvistamaan EU:n kaupunkiulottuvuutta, sillä Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) osoitetaan vuosina 2021–2027 yli 24 miljardia euroa kestäväan kaupunkikehitykseen, ja KOROSTAA, että kaupungeja on tärkeää tukea niiden kasvavien haasteiden vuoksi. KOROSTAA eurooppalaisen kaupunkialoitteen ja URBACT-ohjelman lisäarvoa tärkeinä ja täydentävinä välineinä, joilla tuetaan suoraan kaupunkikehitystä.
13. KOROSTAA koheesiopolitiikan väliarvioinnin kaupungeille tarjoamia mahdollisuuksia, kuten joustomahdollisuuksia, jotka koskevat sosiaalista asuntotarjontaa sekä kohtuuhintaista ja kestäväää asumista, energiasiirtymää, vesiresilienssiä, kilpailukykyä, puolustusta ja osaamisen kehittämistä, mukaan lukien EAKR:n varojen siirtäminen eurooppalaisen kaupunkialoitteeseen ja eurooppalaisen kaupunkialoitteen puitteissa myönnettävä huippuosaamismerkki.
14. TOTEAA, että elpymis- ja palautumistukivälineellä tuetaan myös kaupunkien elpymistä ja häiriönsietokykyä, erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän mutta myös julkisten palvelujen sekä sosiaalisen ja kohtuuhintaisen asuntotarjonnan osalta.

15. TUNNUSTAA Euroopan investointipankin roolin rahoitus- ja neuvontapalvelujen tarjoamisessa kestävästä kaupunkiliikennettä, sosiaalista, kohtuuhintaista ja kestävästä asumista, hiilestä irtautumista, energiatehokkuutta, kiertotaloutta ja vihreän infrastruktuurin kehittämistä varten, myös EU:n, kansallisen ja yksityisen rahoituksen yhdistämisen avulla.

Tulevat toimet

16. KOROSTAA tarvetta parantaa EU:n ja kansallista koordinoitua, yksinkertaistamista, digitalisointia ja valmiuksien kehittämistä kaupunkihallinnon ja investointivalmiuksien vahvistamiseksi ja TOTEAA, että monilla kaupungeilla, erityisesti keskisuurilla ja pienillä kaupungeilla, on kohtuuttomia hallinnollisia ja taloudellisia rajoitteita, jotka vaikeuttavat EU:n rahoituksen saantia.
17. TÄHDENTÄÄ kansalaisyhteiskunnan ja yksityisen sektorin kanssa solmittujen kumppanuuksien arvoa ja VAHVISTAA, että on tärkeää sisällyttää kaupunkien prioriteetit asiaankuuluviin EU:n välineisiin yhdenmukaisesti, osallistavan ja kestävästä kehityksen edistämiseksi.
18. KEHOTTA komissiota vahvistamaan edelleen asiaankuuluvien EU:n politiikkojen alueita ja kaupunkeja koskevaa ulottuvuutta kaupunkien EU:n toimintaohjelman ja alueellisen agendan 2030 pohjalta. KEHOTTA komissiota vahvistamaan selkeästi EU:n kaupunkiagendan ja kaupunkien EU:n toimintaohjelman täydentävyyden ja rinnakkaisuuden ja tukemaan sitä jäsenvaltioiden kanssa, myös alue- ja paikallistasolla, käymässä jatkuvassa vuoropuhelussa varmistaen samalla agendan ja toimintaohjelman johdonmukaisuuden ja välttämällä päällekkäisyyksiä ja rinnakkaisia rakenteita.
19. PITÄÄ MYÖNTEISENÄ EU:n kaupunkiportaalin julkistamista ja ehdotusta integroida se tulevaan EU:n kaupunkialustaan, minkä tavoitteena on helpottaa mahdollisuuksia osallistua EU:n aloitteisiin ja yhteistyötä kaupunkien, mukaan lukien kaupunkikehityksen sidosryhmät, ja EU:n tason välillä.
20. PALAUTTAA MIELEEN, että on tärkeää varmistaa pitkän aikavälin tuki yhdennetylle kaupunkikehitykselle nykyisen kauden saavutusten pohjalta EU:n kaupunkiagendassa kuvattuna mukaisesti.
21. VAHVISTAA, että kaupungit ovat korvaamattomia kumppaneita EU:n päätöksenteossa ja että ne olisi otettava tarvittaessa mukaan EU:n toimielinten kanssa toteutettaviin vuoropuhelu-, kuulemis- ja täytäntöönpanoprosesseihin.